

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

А У дослідженні розкривається сутність поняття «педагогіка партнерства» і висвітлюються основні положення щодо її реалізації у Концепції «Нова українська школа». Автор стверджує, що процес формування особистості учня початкової школи необхідно реалізовувати тільки у взаємодії закладу освіти, сім'ї та різноманітних культурних спільнот. У статті розкрито критерії, які визначають ефективність ідеї розвитку партнерських стосунків як найпродуктивнішої системи відносин в умовах педагогічної взаємодії з представниками різних культур. Також дослідниця наголошує на важливості соціально-педагогічного партнерства як окремої форми соціальної взаємодії закладу освіти з фізичними або юридичними особами. Ще одним важливим аспектом, який висвітлено у публікації, є впровадження технології проектування моделі партнерської взаємодії із сім'єю за послідовними етапами. У результаті її ефективної реалізації якісні показники готовності до взаємодії батьків зі школою значно зростають. А це є основним фактором у формуванні мультикультурної компетентності учнів початкової школи.

Ключові слова: партнерство; педагогіка партнерства; мультикультурна компетентність; освітнє середовище; початкова школа

Актуальність проблеми. Нині партнерство сім'ї та школи сприяє ефективному утвердженню моральних цінностей і суспільних правил поведінки. Особливо це стосується сімейних установок на ставлення до оточуючих нас культур. Дуже часто ставлення учня до представника іншої національності і культури у класі є калькою поведінки його батьків, а часом навіть усієї родини. Тому одним із важливих засобів формування мультикультурної компетентності учнів в освітньому середовищі початкової школи ми визначили педагогіку партнерства, яка передбачає глибоке інформування батьків про сутність мультикультурної освіти і виховання, особливості їхнього прояву на рівні школи, сучасні виклики та проблеми становлення особистості учня. З іншого боку, важливою є організація спілкування учнів класу з батьками, які є учасниками різних культурних експедицій, презентацій, виставок. Адже сучасний зміст шкільної освіти потребує суттєвого оновлення з урахуванням національних і регіональних умов, національно-культурних бажань і потреб етносів, тенденцій світового розвитку.

Для реалізації принципів педагогіки партнерства в новому Законі України «Про освіту» (ст. 55 п.3) закладені обов'язки для батьків здобувачів освіти, а саме: «виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідаль-

не ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля; формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану» [5, с. 68].

Одним зі структурних компонентів Нової української школи є педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

У Концепції «Нова українська школа» зазначається: «Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія Нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками».

Основними принципами педагогіки партнерства у Концепції зазначено такі:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах, стосунках;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін,

добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [6].

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Такі педагогі-класики, як В. Сухомлинський, Ш. Амонашвілі, І. Волков, І. Іванов, А. Макаренко, С. Лисенкова наголошували на важливості встановлення партнерських відносин між учителем та учнем, між учителем і батьками, між школою і батьківською громадою. Учитель має бути другом, а родина – залучена до побудови освітньої траєкторії дитини. Педагогіка партнерства визначає істинно демократичний спосіб співпраці педагога і дитини, який не відкидає різниці в їхньому життєвому досвіді, знаннях, але передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість [3].

Л. Вульфсон, В. Ликова висували концепції соціалізації, які розглядають включення дитини в систему соціальних відносин; психологічні концепції розвитку особистості обґрунтували І. Кон, О. Запорожець, В. Мухіна, В. Петровський; теоретичні концепції формування дружніх взаємин, якостей громадянина, свідомого члена колективу і соціуму описали С. Козлова, В. Нечаєва, О. Щербакова, О. Фролова А. Усова.

На думку О. Гукаленко, глобалізацію нині не можна зупинити, тому нова стратегія виховання має передбачати відмову від конфронтації ідеологій, легітимацію ієрархії культур, допомогу дитині в адаптації в мультикультурному освітньому середовищі початкової школи, щоб воно стало для неї не екзотикою, а повсякденним життям [3, с. 255].

У контексті модернізації шкільної освіти відбувається переорієнтація освітнього процесу на особистісно зорієнтований розвиток через такі форми організації діяльності вихованця, як самостійна діяльність та індивідуальна робота з ним. Однак виховання в колективі не втрачає актуальності та не протиставляється особистісно зорієнтованому вихованню, а відповідає психологічним закономірностям особистісного розвитку дитини.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Звертаючись до проблеми встановлення партнерських стосунків між закладом освіти і батьками, треба зазначити, що на даному етапі під час планування освітньо-виховної роботи у початковій школі ще досить мало уваги приділяється культурному розмаїттю учнів та їхнім родинам. Тому проблема формування мультикультурної компетентності через педагогіку партнерства є досить актуальною.

Метою статті є обґрунтування необхідності застосування педагогіки партнерства як ефективного засобу формування мультикультурної компетентності в учнів початкової школи.

Викладення основного матеріалу. Термін «партнерство» переважно визначають як організаційну форму спільної діяльності, що передбачає об'єднання осіб на відповідних умовах розподілу праці та активної участі в

її реалізації. «Педагогіка партнерства» ж є одним із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу.

Для нашого дослідження найбільш вдалим є таке визначення терміну: *педагогіка партнерства* – напрям педагогіки, що включає в себе систему методів і прийомів виховання і навчання на засадах гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості. Педагогіка партнерства є чітко визначеною системою взаємовідносин усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, учителів, громади). Педагогіка партнерства – це простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співпраці. Вона є складником концепції Нової української школи, спрямованої на те, щоб побудувати довіру між школою, дітьми, батьками та суспільством.

Як зазначено в Концепції «Нова Українська школа»: «в основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими спільниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Школа має ініціювати нову, глибшу залученість родини до побудови освітньої траєкторії дитини. Діалог і багатостороння комунікація між учнями, вчителями та батьками змінить односторонню авторитарну комунікацію вчитель – учень» [6].

Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель чи батьки. Нині базовим принципом побудови освітнього середовища початкової школи є пріоритет вільного розвитку особистості, у якій повинні бути сформовані десять ключових компетентностей. Ми у своєму дослідженні виокремлюємо у структурі громадянських та історичних компетентностей ще одну, яка, за нашим переконанням, є важливою для формування громадянина європейського простору – це мультикультурна компетентність.

Під мультикультурною компетентністю розуміємо інтегроване особистісне утворення, що об'єднує в собі зміст різних компетенцій: іншомовної, комунікативної, лінгвокраїнознавчої, соціокультурної, міжкультурної. І саме для розвитку цих компетенцій найефективнішим засобом, на нашу думку, і буде педагогіка партнерства.

До реалізації ідей педагогіки партнерства ведуть два шляхи. По-перше, шлях, який можна назвати «романтичним» – «віддавши серце дітям». Учитель наближується до дитини за рахунок великої любові і поваги до неї, «схиляється до її рівня». Це шлях великих педагогів-гуманістів ХХ ст. Василя Олександровича Сухомлинського і Шалви Олександровича Амонашвілі. На жаль, ще не всі педагоги ХХІ ст. готові до такого стилю стосунків, на відміну від їхніх учнів, які набагато швидше повірять у свою «рівність» з учителем. По-друге, – це шлях розподілу

функцій учителя та учня й організація їхньої співпраці. У функції вчителя входить ретельна підготовка диференційованих завдань, інструкція щодо їхнього виконання різними групами учнів. Функція учня – на добровільних засадах прийняти запропоновані вчителем завдання як свої і самостійно їх виконувати. У такому випадку обидва учасники освітнього процесу – вчитель і учень – рівноправні, вони – суб'єкти діяльності. Ніхто ні над ким не застосовує владу. Так реалізується ідея рівності. Не кожен учитель має достатній запас любові до дітей, але кожен може побудувати освітній процес так, щоб дитина почувала себе вільною особистістю і час від часу забувала, що в класі є «наглядач». Учитель стає коучем, ментором, тьютором у залежності від складності запропонованих завдань.

Сучасне навчання і виховання учнів у колективі, де є представники різних культур і національностей, вимагає нової педагогічної етики, визначальною рисою якої є взаєморозуміння, взаємоповага та здатність до міжкультурної комунікації. Ця етика утверджує не рольове, а особистісне спілкування (підтримка, емпатія, утвердження людської гідності, довіра, толерантне ставлення); зумовлює використання міжкультурної комунікації як домінуючої форми навчального спілкування з представниками різних культур, спонукання до обміну думок, вражень, моделювання життєвих ситуацій; включає спеціально сконструйовані ситуації вибору, авансування успіху, самоаналізу, самооцінки, самопізнання. Принципово важливою є орієнтація партнерської діяльності вчителя з багатонаціональним учнівським колективом на розвиток творчості – творчої активності, творчого мислення, творчого самовираження.

Таким чином, психологічну основу педагогіки партнерства складають суб'єкт-суб'єктні стосунки – співпраця двох і більше суб'єктів. Цей тип взаємин є для освітнього процесу найоптимальнішим, бо, з одного боку, він зберігає за вчителем функцію управління, а з іншого, – дає суб'єктам можливість діяти самостійно.

Як свідчить авторський практичний досвід проведеної роботи в школі з формування мультикультурної компетентності, батьки досить часто оцінюють ситуацію у сфері міжкультурних відносин, керуються стереотипними уявленнями. У такому випадку дослідники П. Чернишова та С. Косарецький (2012) важливою умовою залучення батьків до навчання дитини називають комунікацію школи із сім'єю, що може виявитися в різних формах: інформаційні буклети (висвітлення подій культурного характеру, що відбувалися у школі впродовж місяця, чверті чи семестру); щомісячний календар подій і заходів; пакет інформаційних матеріалів, візитівок, що містить телефони, прізвища керівництва, структурних відділів школи; тематичні батьківські збори з питань мультикультурної взаємодії, конференції вчителів і батьків; шкільні ради; щорічні публічні звіти, листи; від-

відування школи. Педагоги відзначають, що традиційні методи комунікації батьків із школою стають дедалі менше ефективними, тому необхідно здійснювати пошук нових форм [7, с. 69–71]

У контексті теми дослідження особливого значення надаємо принципу комплексності формування мультикультурної компетентності, припускаючи, що формування особистості учня початкової школи необхідно реалізовувати тільки у взаємодії закладу освіти, сім'ї та різноманітних культурних спільнот. Відтак нами визначено важливі аспекти формування мультикультурної компетентності учнів початкової школи – залучення до виховної співпраці батьків, членів громади, ЗМІ, представників бізнесу, громадських організацій, об'єднань різних культурних громад. Цього можна досягти шляхом знайомства з теоретичними засадами гуманної педагогіки, переглядом уроків педагогів-гуманістів, участю у коуч-тренінгах із суб'єкт-суб'єктною взаємодією, виконання різноманітних проєктів на культурну і соціальну тематику, ділові ігри, воркшопи, групові завдання з використанням сучасних інноваційних технологій (скрайбінг, сторітеллінг, інфографіка).

Результати нашого педагогічного експерименту свідчать про низку позитивних аспектів від залучення батьків у процес формування мультикультурної компетентності, а саме: зростання когнітивного розвитку дитини, її психологічного самопочуття, якісне покращення установок батьків про самих себе, про заклад загальної середньої освіти і ставлення педагогічного колективу до учня. Батьківське залучення спонукає до кращої адаптації дітей (діти-мігранти, діти з числа внутрішньо переміщених осіб, діти із сільської місцевості) у нових соціокультурних умовах співвідносяться зі зменшенням проблем із поведінкою, кращою інтеграцією у шкільний колектив, вищою успішністю.

На провідній ролі керівництва закладу освіти у процесі організації взаємодії школи та сім'ї акцентує увагу А. Удалова (2014). На її думку, сім'я повинна розглядатися як головний замовник і союзник у вихованні дитини, а об'єднання зусиль, партнерство між батьками, які представляють різні культурні спільноти, і школою створить сприятливі умови для розвитку дитини, сформує батьківську компетентність, стимулюватиме активну позицію сім'ї стосовно школи та освітнього процесу загалом.

Дослідниця виокремлює наступні етапи в процесі формування партнерства сім'ї та закладу освіти:

1. Діагностичний (визначення соціального запиту батьків учнів до школи).
2. Концептуальний (проєктування загальної концепції формування партнерства між батьками та школою).
3. Діяльнісний (реалізація всіх запланованих на попередньому етапі напрямів і форм роботи).

4. Аналітичний (визначення ефективності партнерства сім'ї та школи) [7, с. 131–132].

Для того, щоб освітнє середовище школи сприяло формуванню мультикультурної компетентності в учнів, робота повинна бути спрямована на те, щоб кожен учень міг:

- розвинути здібності критичного мислення й незалежного висловлювання;
- поповнити знання у сферах, які цікаві учневі й розкривають перед ним нові горизонти пізнання;
- розвивати спроможність приймати самостійні рішення;
- отримати необхідну індивідуальну педагогічну підтримку;
- розвинути самосвідомість кожного учня як самостійної особистості і як члена колективу, незалежно від його расової чи культурної приналежності;
- зберегти і зміцнити моральне, фізичне і психічне здоров'я здобувачів освіти;
- сприяти взаємоузгодженню зовнішніх потреб і внутрішніх мотивів до саморозвитку та самореалізації всіх учасників освітнього процесу.

Співпраця вчителя і учнів, партнерство школи із сім'єю, спільний процес пізнання і відкриття, постійне створення ситуації успіху – ось складники формування мультикультурної компетентності в учнів початкової школи. Для цього необхідно повертати вектор діяльності кожного учня на виховання у нього готовності до життя в соціумі, де перетинається безліч культур і націй, де повсякчас необхідно вирішувати власні задачі стосовно визначення свого місця в житті, вміння робити вибір, слідувати своїм інтересам і переконанням, урахувавши інтереси інших людей, а також разом з цим успішно розвиватися.

Ми обрали *критерії*, що визначають ефективність ідеї розвитку стосунків партнерства як найпродуктивнішої системи відносин в умовах педагогічної взаємодії:

- сформована професійно-особистісна готовність педагога до гуманізації освітнього середовища;
- позитивна взаємозалежність суб'єктів міжособистісної взаємодії (усвідомлення спільної мети, наявність загальних ресурсів, докладання спільних зусиль для вирішення проблем);
- право на автентичність кожного учасника педагогічної взаємодії;
- можливість задовольняти основні міжособистісні потреби в процесі спільної діяльності та спілкування;
- підтримувальна взаємодія, що забезпечує сприятливий психологічний клімат взаємодії;
- високий рівень розвитку соціальних умінь і навичок міжкультурної комунікації;

Урахування зазначених критеріїв сприятиме створенню необхідних умов, сприятливих для формування партнерських відносин між учителями та учнями, допоможе

адміністрації, працівникам психологічної служби у визначенні змісту організаційних і просвітницьких заходів щодо підвищення психологічної компетентності вчителів з питання впровадження партнерських взаємин із учнями та їхніми родинами в умовах багатонаціонального і культурно різноманітного колективу.

Одним із видів педагогіки партнерства, який можна також упровадити в освітній процес початкової школи, на нашу думку, є соціально-педагогічне партнерство, яке передбачає залучення культурно-різноманітного змісту в освітній процес. Воно розглядається як окрема форма соціальної взаємодії закладу освіти з фізичними або юридичними особами та розгортається на засадах визначальної ролі закладу освіти в реалізації його особистісно-розвивальних функцій. Таке партнерство включає в себе сім'ю, педагогів, адміністрацію закладу освіти. Метою соціально-педагогічного партнерства є інтеграція батьків у педагогічний процес шляхом створення необхідних і достатніх умов для залучення сім'ї до супроводу дитини в освітньому процесі.

- Завданнями такого партнерства при цьому постають:
- встановлення партнерських відносин із сім'ями учнів, які належать до різних націй і культур;
 - визначення ціннісних орієнтирів спільної діяльності та шляхів їх досягнення;
 - залучення батьків до організації освітнього процесу в культурно різноманітному середовищі початкової школи;
 - науково-методичний та інформаційний супровід психолого-педагогічного навчання батьків із метою підвищення їхньої компетентності;
 - проведення діагностичних досліджень з метою визначення освітніх запитів й задоволення освітніх потреб батьків та учнів в умовах мультикультурності.

Соціально-педагогічне партнерство як чітко визначена система взаємовідносин усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, учителів, керівників), повинна забезпечувати на рівні сім'ї створення стимулювальної духовної та морально-психологічної атмосфери спілкування між усіма учасниками освітнього процесу.

Нині найефективнішою формою включення батьків у побудову соціального партнерства зі школою вважаємо є впровадження методики формування мультикультурної компетентності засобами педагогіки партнерства. Етапи та зміст даного процесу такі:

1-й етап. Визначення цільових установок. Співпраця закладу освіти та сім'ї починається з вивчення мікроклімату та умов родинного виховання, культурних звичаїв і традицій сім'ї, її виховного потенціалу, характеру, типу стосунків між батьками та дітьми, родинних зв'язків, структури спільного дозвілля членів сім'ї, форм і методів, що застосовуються батьками у вихованні дітей, педагогічної культури батьків, батьківського контролю, готовності батьків до взаємодії із закладом освіти. При цьому

використовується узгоджений комплекс діагностичних методів: спостереження, бесіда, анкетування, аналіз портфоліо творчих досягнень учнів, родинне дерево, дискусія, метод мозкового штурму, фішбоун, інтерв'ю.

2-й етап. Вибір стратегії. Процес вибору стратегії складається з чотирьох чітко визначених і взаємопов'язаних кроків, а саме:

1. Аналіз ситуації. Ранжування можливих стратегій.
2. Аналіз сильних і слабких сторін обраних стратегій, можливостей і потенційних загроз (SWOT-аналіз).
3. Визначення загальної мети, конкретних завдань і пріоритетів, очікуваних результатів.
4. Розроблення плану дій із виконання стратегічних завдань і досягнення результатів.

3-й етап. Планування. Розроблення моделі «Взаємодії закладу освіти і сім'ї» необхідна для того, щоб на її основі синхронізувати виховні впливи й об'єднати зусилля різних закладів освіти, культури, культурних осередків національних меншин, громадських організацій у формуванні мультикультурного освітньо-виховного простору задля вирішення проблем психічного, морально-соціального і духовного здоров'я дітей, підвищення виховного потенціалу сім'ї. Відповідно до результатів діагностики розробляється тематика індивідуальних консультацій і тренінгів для батьків, проведення батьківських днів у школі, фестивалів національностей.

4-й етап. Організація діяльності. Цей етап передбачає впровадження ефективних форм і методів роботи із сім'ями вихованців, що довели свою життєздатність і є доцільними на сучасному етапі. Наприклад: нетворкінг для батьків, стендапи для дітей; участь батьків у створенні портфоліо творчих досягнень дитини; презентації «Традиції і реліквії моєї родини»; реалізація проєктів «Соціальне партнерство», «Активізація участі батьків у процесі прийняття рішень на рівні закладу».

5-й етап. Моніторинг та корекція. Завдання цього етапу – оптимізація процесу партнерської взаємодії, дослідження її ефективності, здійснення необхідного коригування, виправлення можливих помилок. Етап включає такі процедури:

1. Моніторинг системи.
 2. Обговорення та погодження змін.
 3. Корекція, внесення змін.
- У разі ефективної реалізації даної моделі повинні з'явитися такі показники готовності батьків до взаємодії:*
- позитивне ставлення до педагогічного колективу та своєї участі в життєдіяльності школи і класу;
 - бажання відвідувати обов'язкові заходи для батьків і проявляти ініціативу в організації самостійних заходів;
 - зацікавленість у справах дітей, класу, школи;
 - здатність здійснювати конструктивне спілкування і взаємодію з педагогами й адміністрацією школи;

- уміння налагоджувати міжкультурні контакти;
- бачення свого місця і ролі у взаємодії зі школою.

Висновки. Отже, формування мультикультурної компетентності може успішно здійснюватися в процесі залучення дітей різних національностей та їхніх батьків до спільної пізнавальної та соціально значущої діяльності, спрямованої на виявлення толерантної поведінки, коли обмін духовними цінностями протікає в умовах збереження національних особливостей, неповторного вигляду кожної національної культури, а зближення культур впливає на збагачення та розвиток національної самобутності. Найефективнішим засобом включення батьків у взаємодію зі школою, на нашу думку, є педагогіка партнерства, яка реалізується через модель партнерської взаємодії із сім'єю.

Список використаних джерел

1. Артемова В. Історія педагогіки України : підручник. Київ : Либідь, 2006. 424 с.
2. Banks J. A. Multicultural Education: Issues and Perspectives. 3 ed. Boston : Allyn and Bacon, 1999. 446 p.
3. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посіб. для студ. вищих навч. закладів. Дрогобич : Коло, 2006. 326 с.
4. Жданенко С. Б. Партнерська взаємодія у процесі становлення громадянського суспільства (соціально-філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.03. Харків, 2003. 16 с.
5. Закон України «Про освіту» № 2541-VIII від 06.09.2018 (чинна редакція з 19.01.2019 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи : монографія Київ : Фенікс, 2009. 416 с.
8. Макаrchuk В. Розвиток взаємодії школи та сім'ї в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ ст. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2013. № 8 (1). С. 278–285.

References

1. Artemova, V. (2006). *Istoriia pedahohiky Ukrainy*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
2. Banks, J. A. (1999). *Multicultural Education: Issues and Perspectives*. 3 ed. Boston: Allyn and Bacon.
3. Vyshnevskyi, O. (2006). *Teoretychni osnovy suchasnoi ukrainskoi pedahohiky*. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].
4. Zhdanenko, S. B. (2003). *Partnerska vzaiemodiia u protsesi stanovlennia hromadianskoho suspilstva (sotsialno-filosofskiy analiz)* (Extended abstract of PhD diss.). Kharkiv [in Ukrainian].
5. *Zakon Ukrainy «Pro osvitu»* No 2541-VIII vid 06.09.2018 (chynna redakciya z 19.01.2019 r.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].
6. *Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly «Nova ukrainska shkola»*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Kravchenko, T. V. (2009). *Sotsializatsiia ditei shkilnoho viku u vzaiemodii sim'i i shkoly*. Kyiv: Feniks [in Ukrainian].
8. Makarchuk, V. (2013). *Rozvytok vzaiemodii shkoly ta sim'i v Ukraini druhoi polovyny XIX – pochatku XX st. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*, 8 (1), 278–285 [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 27.06.2019

Иванец Наталья. Педагогика партнерства как средство формирования мультикультурной компетентности у учащихся начальной школы.

Ⓐ В исследовании раскрывается сущность понятия «педагогика партнерства» и освещаются основные положения по реализации в Концепции «Новая украинская школа». Автор утверждает, что процесс формирования личности ученика начальной школы необходимо реализовывать только во взаимодействии заведения образования, семьи и различных культурных сообществ. В статье раскрыты критерии, которые определяют эффективность идеи развития партнёрских отношений как продуктивной системы отношений в условиях педагогического взаимодействия с представителями разных культур. Также исследовательница отмечает важность социально-педагогического партнерства как отдельной формы социального взаимодействия учебного заведения с физическими или юридическими лицами. Ещё одним важным аспектом, который освещён в публикации, является внедрение технологии проектирования модели партнёрского взаимодействия с семьёй за последовательными этапами. В результате её эффективной реализации качественные показатели готовности к взаимодействию родителей со школой значительно возрастут. А это является основным фактором в формировании мультикультурной компетентности учащихся начальной школы.

Ключевые слова: партнерство; педагогика партнерства; мультикультурная компетентность; образовательная среда; начальная школа

Ivanets Nataliia. Partnership Pedagogy as the Means of Elementary School Students' Multicultural Competence Formation.

Ⓐ This paper is about the essence of the «partnership pedagogy» and the main provisions for its implementation in the Concept of «The New Ukrainian School». The partnership pedagogy is defined as an important means of forming multicultural competence of elementary school students. The author argues that the process of forming an elementary school student personality should be realized only in the interaction between educational institution, family and various cultural communities. The paper defines the criteria that determine the effectiveness of the idea of partnership relations development as the most productive system of relations in the conditions of pedagogical interaction with representatives of different cultures. The researcher also emphasizes the importance of social and pedagogical partnership as a separate form of social interaction of educational institutions with individuals or legal entities. The purpose and tasks of this kind of partnership interaction lead to the involvement of the public in the process of future social processes participants' multicultural competence forming. Another important aspect that is highlighted in the publication is the conditions for the successful organization of family and school partnerships. Creating these conditions makes it possible to introduce the technology of designing a model of partner collaboration with the family in successive stages. As a result of its effective implementation, qualitative indicators of readiness for cooperation between parents and the school will increase significantly. And this is the main factor of elementary school students' multicultural competence formation.

Key words: partnership; partnership pedagogy; multicultural competence; educational environment; elementary school

Иванец Наталія Володимирівна, викладач кафедри початкової освіти Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

E-mail: ivanetsnata09@gmail.com